

Open Europees kampioenschap Fries dammen

Amsterdam 19-22 oktober 2017

ARTEMIS

Voorwoord

Een groot project gaat van start, het wereldkampioenschap Fries dammen!

Bijna 10 jaar geleden ontstond vanuit de damclub “De Rûge Wolf” te Lollum-Waaksens het initiatief om het Fries dammen naar een hoger plan te tillen.

Het begon met 4 spelers die uitgenodigd werden om het “Grutmastertoernooi” mee te spelen in het prachtige historische stadhuis van Franeker. De Fries kampioen en reserve-kampioen, de sneldamkampioen en degene die zich plaatste op een kwalificatietoernooi waren de eerste deelnemers.

Al snel, in 2014, werd de denksporttop van de wereld uitgenodigd om kennis te maken met het dit bijzondere spel en groeide het toernooi uit tot het Fryslân Open.

Daarnaast onderging het kleinschalige eindspeltoernooi (5 tegen 5 schijven) een metamorfose, het spel kreeg een eigen naam (FRYSK!) met eigen App, website (frysk.info), landentoernooien en een wereldkampioenschap. Deze vorm blijkt ook ideaal te zijn om nieuwe spelers snel het spel te laten leren spelen.

Het eerste wereldkampioenschap vindt volgend jaar plaats in Leeuwarden, van 3 tot en met 10 augustus 2018. Maar om dit te kunnen houden zullen spelers zich moeten plaatsen, daarom een reeks kwalificatietoernooien zodat een zo divers maar wel sterk gezelschap van 16 spelers uiteindelijk kunnen uitmaken wie de sterkste is.

Maar ook voor de jeugdige dammer is een breed programma. Er zal op bijna 20 scholen in Franeker en omstreken een pilot worden gehouden waarbij al deze scholen gebruik kunnen maken van een kort lesprogramma Fries dammen (FRYSK!) dat zal uitmonden in een groot jeugdtoernooi.

Ook is er verbinding met het internationale damspel, WFD zal in Harlingen het eerste NK Fries dammen organiseren en daarnaast ook het NK internationaal dammen, heel dammend Nederland kan dan kennis maken met de oorspronkelijke vorm.

Internationaal staat er ook veel te gebeuren: In Tsjechië en Italië worden mooie kwalificatietoernooien neergezet door de ervaren organisaties ter plekke. In Afrika en Oost-Europa staan ook grote toernooien in de startblokken. En om de internationale vriendschap te onderstrepen zal tijdens het WK vriendschappelijk in verschillende vormen van damspel door landenteams worden gestreden.

Maar eerst Amsterdam!

De stad waar 300 jaar geleden al werd geschreven over het ‘Molquerents dammetje’ zal opnieuw in een historische omgeving, de oude Noorse walvisvaarder Artemis van de Tallship Company, worden gedamd.

Een oude vorm van dammen maar wel met de nieuwste technieken aan boord: Experimenteel zal op de laatste speeldag een 360 graden livestream worden gemaakt door het innovatieve bedrijf Coolminds uit Leeuwarden en al de partijen zijn op Toernooibase van de KNDB en op onze eigen website te volgen!

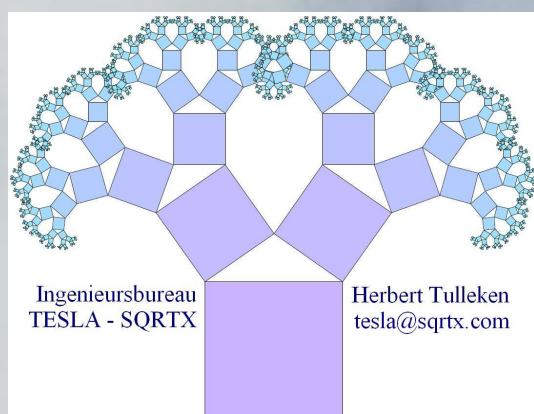
Voor de spelers en de kijkers: een succesvol en boeiend toernooi toegewenst!

Liuwe Westra en Marten Walinga

Sponsors:

Groepsaccomodatie
www.groot-amswert.nl

FrieslandDruk
Voor al uw reclaimedrukwerk
en bedrijfskleding
info@frieslanddruk.nl

Praktische informatie:

Overnachting en ontbijt:

Wilt u overnachten: neem dan contact op met de organisatie

Lunch:

De lunches worden verzorgd door de bemanning van de Artemis en zijn bij het inschrijfgeld inbegrepen.

Diner:

Elke dag wordt in overleg met de spelers die daar op prijs op stellen een diner samengesteld. U kunt ook op eigen gelegenheid in één van de eetgelegenheden op de NDSM-pier dineren.

Parkeren:

<http://www.parkeren-amsterdam.com/ndsm-werf>

Gele gebied is NDSM-terrein en betaald parkeren. Daarboven (vanaf Klaprozenweg) gratis

<http://www.specialin.nl/gratis-parkeren-in-amsterdam-noord/>

Ligplaats:

De Artemis ligt aan de NDSM-pier afgemeerd.

Belangrijke contactgegevens:

Tallship Artemis: kapitein Lucas Jessen 06 27827643

Organisatie:

Marten Walinga 06-34561133

Liuwe Westra 06-30837586

Programmadag 1: donderdag 19 oktober

NDSM-Pier Amsterdam - Noord

Locatie: Tallship Artemis

12.00 – 15.00   Ontvangst

15.00   Welkom

Een lezing over Jurjen Tolsma met de presentatie van een nieuw boekwerkje over deze geniale denksporter. Jurjen Tolsma beheerste het schaken en beide damsporten op het hoogste niveau.

18.00   Buffet

20.00   Welkom, loting en toelichting

Het Open EK wordt gespeeld volgens het Zwitsers systeem. De plaats op de ranglijst bepaalt steeds de tegenstander voor de volgende ronde. Voor de eerste ronde wordt er geloot

20.30   Live muziek en social evening

Een muziekgezelschap samengesteld door Leo van Dorp is een Braziliaans combo 'Quarteto Leo'. Ze spelen twee sets Braziliaans en ertussendoor brengt Herbert het lied de Dame en de Dam ten gehore...

'Quarteto Leo' bestaat uit:

Brechtje Kraan (zangeres)

<http://www.brancka.nl/nl/contact-nl>

Leo van Dorp op de dwarsfluit

Ronald Veerman speelt gitaar en bandolim

Kees Gelderblom bespeelt een 7-snarige gitaar en

Herbert Tulleken zorgt voor zang en gitaar.

Programmadag 2: vrijdag 20 oktober

Artemis

Locatie: NDSM-Pier Amsterdam

9.30   **Ontvangst**
9.45   **Officiële opening** van het toernooi:

10.00-12.00   **Ronde I**
Partijen en beelden zijn live te volgen op de Artemis
en op www.frisiandraughts.com.

12.00-12.30   **Lunch** op de Artemis

13.00-15.00   **Ronde II**
Partijen en beelden zijn live te volgen op de Artemis
en op www.frisiandraughts.com

15.00-17.00   **Ronde III**
Partijen en beelden zijn live te volgen op de Artemis
en op www.frisiandraughts.com.

18.00   **Dinerbuffet**

Programmadag 3: zaterdag 21 oktober

Artemis

Locatie: NDSM-Pier Amsterdam

9.30   **Ontvangst**

10.00-12.00   **Ronde IV**
Partijen en beelden zijn live te volgen op de Artemis
en op www.frisiandraughts.com.

12.00-12.30   **Lunch** op de Artemis

13.00-15.00   **Ronde V**
Partijen en beelden zijn live te volgen op de Artemis
en op www.frisiandraughts.com

15.00-17.00   **Ronde VI**
Partijen en beelden zijn live te volgen op de Artemis
en op www.frisiandraughts.com.

18.00   **Dinerbuffet**

Programmadag 4: Zondag 22 oktober

Artemis

Locatie: NDSM-Pier Amsterdam

9.30 **Ontvangst**

10.00-12.00 **Ronde VII**

Partijen en beelden zijn live te volgen op de Artemis
en op www.frisiandraughts.com.

12.00-12.30 **Lunch** op de Artemis

13.00-15.00 **Ronde VIII**

Partijen en beelden zijn live te volgen op de Artemis
en op www.frisiandraughts.com

13.00 – 14.30 **Nevenactiviteit: Simultaanpartij**

Een aanschuif simultaan met 8 borden FRYSK! (elke 5 schijven)
Door de huidige kampioen Fries Dammen Jelle Wiersma
(wereldkampioen FRYSK! 2016)

Vrije deelname, zodra een spel uit is kan een andere liefhebber aanschuiven.

16.00 **Prijsuitreiking**

en bekendmaking van de eerste twee deelnemers
aan het WK Fries dammen 2018

Afsluiting

Even voorstellen, de spelers:

Alexander Georgiev

9- voudig wereldkampioen dammen, winnaar 'Grutmasters' 2015 en 2016

Na een zwaar WK toernooi in Tallinn pakt Alexander Georgiev de draad weer op in het Fries dammen door mee te doen aan het eerste kwalificatietoernooi in de aanloop naar het WK-Fries dammen in 2018.

Afgelopen jaren heeft Alexander Georgiev zijn uitmuntende rekenkwaliteit in de Fryslân Open toernooien laten zien, hij behoort in dit toernooi dan ook tot de favorieten.

Hans Jansen

Voormalig Nederlands kampioen dammen

Hans Jansen speelt al een aantal jaren mee tijdens het Fryslân Open in Franeker en is daar erg succesvol. Voor Hans Jansen deze keer een thuiswedstrijd in zijn eigen Amsterdam.

Creativiteit staat hoog in het vaandel, hierdoor voelt hij zich in dit speltype thuis als een vis in het water.

Herbert Tulleken

Denksporter uit Amsterdam

Als wiskundige geniet Herbert van de vele mogelijkheden die dit spel biedt, liefhebber van het schaakspel, veelzijdig muzikant en de laatste jaren zich meer en meer aan het bekwamen in het Fries dammen. Heeft de afgelopen jaren zijn eerste serieuze toernooien gespeeld.

Renaud Braye

Veelzijdig denksporter uit België

Renaud heeft zijn liefde voor het Fries dammen gevonden en komt graag naar Nederland om dit spel te spelen. Ondersteunt ondertussen de stichting WFD met belangrijk vertaalwerk en vormt hiermee voor een belangrijke schakel naar de verdere internationalisering van het spel.

Kees Tijssen

Damkennis uit Reduzum

Al zijn leven lang damt Kees Tijssen bij Jorwert, God verdween er maar Tijssen bleef. Jarenlang heeft Kees Tijssen in zijn krantenrubrieken uitgebreid bij de verschillende speelstijlen en partijen van diverse kampioenen stilgestaan en hier serieus zijn analyses over gegeven. Deze kennis is ook nu nog de basis voor zijn solide spel.

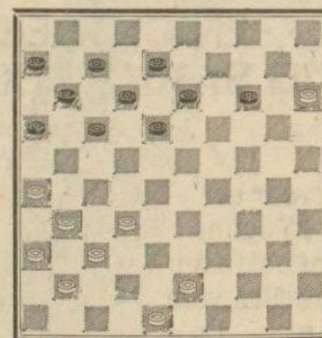
Sjoerd Couperus

De doordammer uit Sneek

Veelzeggend is de mooie winnende combinatie van 50 jaar geleden van deze doordammer uit Sneek. U bent gewaarschuwd...

Met zijn 87 jaar zou je verwachten dat de jaren gaan tellen, dat klopt, maar dan wel in het voordeel van Couperus. Als ervaren rot en getraind dammer blijft hij op het hoogste niveau acteren.

Op de damwedstrijd te Jorwerd op zaterdag 14 januari j.l. deed zich een prachtig eindspel voor in de partij tussen P. Halbersma (Wirdum) met wit en Sj. Couperus (Idaard) met zwart. Wit had een schijf minder, doch ogenschijnlijk de beste stand. De stand was als volgt:

Wit (Halbersma): 15, 26, 31, 32, 36, 37, 41, 43 en 48.

Zwart (Couperus) 6/8, 11/14, 16/18. Op een schitterende manier maakte zwart echter een einde aan de partij:

wit	zwart	wit	zwart
14—20	26 x 17	7 x 27	
15 x 24	18—23	31 x 22	13—18!
24 x 2	17—21	2 x 17	16 x 27

Piet Sikma

Een echte denksportert

Sikma is een echte clubspeler, zowel in het schaken als het dammen. Speelt al weer jaren in de subtop mee en kan soms met verrassend sterke zetten in het openingsspel aankomen, duidelijk een stukje huisvlijt.

Weet hiermee vaak een goede basis te leggen in een partij, zaak is het dan om dit tot het eind vol te houden.

Losseni Savane

Bekwaam op de 100 velden

Alweer een aantal jaren geleden maakte de Ivoriaan Losseni voor het eerst kennis met dit spel in Amersfoort en speelde een sterk toernooi. Nu hij de App heeft ontdekt is er geen houden meer aan, er wordt getraind...We zijn benieuwd hoe hoog Losseni zal eindigen in dit sterk bezette deelnemersveld.

Patrick Casaril

De kampioen van België

Al vanaf het begin dat het Fries dammen zich internationaal ging oriënteren heeft dit spel Patrick zijn hart gestolen. Elk jaar is er progressie in de kwaliteit van het geleverde spel. Heeft ongetwijfeld weer veel studie gedaan in de voorbije zomer met zijn vriend Renaud Braye.

Auke Zijlstra

Internationaal en flexibel

Niet veel damspelers staan open om een andere variant te leren maar Auke ziet er de meerwaarde van in omdat hij de ervaring heeft opgedaan om je er serieus in te verdiepen. Quote *“Bedenk hierbij wel dat het feitelijk om een heel nieuw spel gaat, met geheel andere strategieën. Dit heeft als nadeel dat alles moet wennen, met name het slaan, maar als voordeel dat je snel sterker kan worden.”*

Leo van Dorp

Nieuw in het Fries dammen

Hoe Leo van Dorp gaat spelen is nog een groot raadsel. De intelligente ingenieur houdt van uitdagingen in de muziek en denksport. Hij heeft zich serieus verdiept in het spel en het wordt voor Leo en zijn tegenstanders elke keer een mooie uitdaging om de juiste strategie te vinden.

Folkert Groenveld

Rubriekschrijver en Friese grootmeester

Eén van de sterkste deelnemers aan dit toernooi is Folkert Groenveld. Met enthousiasme zorgt Folkert elke twee weken voor een damrubriek en is hij redacteur van het bondsblad Oer Alles. Heeft door zijn uitgebreide studie veel kennis van het openingsspel

Dammende schakers in Amsterdam

In het Fries dammen slaan en zetten de dammen net zoals de koningin in het schaken. Dat is wel eens anders geweest, aan het eind van de 15^e eeuw werd deze nieuwe manier van zetten en slaan in het schaken ingevoerd. De missing link tussen beide denksporten? Historici zijn er nog niet over uit waar deze nieuwe manier van spelen in het schaken vandaan komt, maar zeker is wel dat het dit 'nieuwe' schaken overal zijn weg vond en vervolgens een populaire en attractieve denksport werd.

In één van de oudste manuscripten, uit de dertiende eeuw, over het schaakspel, vinden we een diagram waarbij alleen maar met pionnen wordt gespeeld, zoals dammen. Zou hier het damspel uit zijn ontstaan? Zo is ook aannemelijk dat het schaken de nieuwe dame heeft geleend van de Friese dam!

Beide spelen zijn attractief vanaf de eerste zet tot de laatste stukken wanneer men in een geraffineerd eindspel beland, dit is waarschijnlijk ook de reden dat schakers enthousiast zijn over het Fries dammen. Niet voor niets roemt Vasyl Ivanchuk in zijn laatst gehouden interview voor www.chess24.com het Fries dammen! Een betere promotie hadden we ons niet kunnen bedenken.

Amsterdam was dit jaar ook het strijdtoneel van het NK-schaken.

Een rondgang langs de deelnemers en organisatie met de vraag of ze wel eens van Fries dammen hadden gehoord verraste me, het merendeel was er bekend mee.

Niet voor niets waren de clubs in Fryslân 100 jaar geleden vaak gecombineerde clubs, er werd geschaakt en gedamd! En ook anno 2017 doen er in Amsterdam op het eerste Open EK Fries dammen spelers mee die ook een behoorlijk potje kunnen schaken.

1: Het Amsterdamsch schaakgenootschap organiseert in oktober 1902 een dampartij, de winnaar Jack de Haas (foto 2) was later een groot voorstander om de Friese dam in te voeren en bedenker van een eindspelvorm van 5 tegen 5 schijven. (zie ook het boekje over Jurjen Tolsma)

3: In 1962 werd de damclub "De Ruge Wolf" in Lollum heropgericht, daarvoor (1936) was het een dam en schaak club.

4: Wereldkampioen snelschaken Ivanchuk tijdens het Fryslân open 2017

DAMMEN.

De door het Amsterdamsch Schaakgenootschap in het café »De Karseboom,« alhier, gehouden damwedstrijd is geëindigd.

De 1e prijs, benevens de titel van kampioen van Nederland, is behaald door den Heer J. de Haas, president van het Ver. Amst. Damgenootschap, met 23 van de 26 te behalen punten, (3 remisen).

De 2e prijs is behaald door den Heer W. Vijn (Hoogwoud), met 20 punten, (1 verloren, 4 remisen); de 3e prijs door den Heer L. Content, (Amsterdam), met 18 punten, (3 verloren, 2 remisen); de 4e prijs door den Heer B. van der Meer, (Amsterdam), met 17 punten, (2 verloren, 5 remisen); de 5e prijs door den Heer C. G. Vervloet, (Rotterdam), met 15 punten, (3 verloren, 5 remisen), en de 6e prijs door den Heer A. Zomerdijk, (Beemster), met 15 punten, (5 verloren, 1 remise).

Het zilveren eere-kruis, aangeboden door den Heer J. Smit, (Amsterdam), voor dengeen die geen partij zou hebben verloren, is toegekend aan den Heer J. de Haas.

De eere-medaille, aangeboden door den Heer J. M. Vos, Amsterdam, voor dengeen, die den mooisten combinatie-zet, welke de winst der partij aanbracht, zou hebben ontwikkeld, is door de jury toegekend aan den Heer C. H. Broekkamp.

SCHAAK- EN DAMWEDSTRIJD.

WOMMELS. Alhier werd een wedstrijd gespeeld tusschen de Schaak- en Damclubs van Wommels en Lollum, met als uitslag:

Schaken: Wommels 3, Lollum 4 punten.

Dammen: Wommels 14, Lollum 10 punten.

Toernooi en wedstrijd informatie

De loting:

Tijdens de loting wordt de pairing van de eerste ronde bepaald.

Bij een oneven aantal spelers heeft de laatst getrokken deelnemer een vrije ronde.

Het speelschema:

Er wordt volgens het Zwitsers systeem gespeeld.

De pairingen na de eerste ronde zijn afhankelijk van het behaalde resultaat.

Op de eerste twee speeldagen worden elk drie rondes gespeeld en op de laatste speeldag twee rondes.

Notatie:

Er wordt genoteerd op een tablet, maar eerst wordt de zet op het bord gespeeld. Mocht na de notatie blijken dat deze onreglementair is dan moet de arbiter worden ingeschakeld.

De tablets zijn gekoppeld aan toernooibase zodat de partijen live kunnen worden gevolgd.

Speeltijd:

Per partij krijgt elke speler 40 minuten en bij elke zet 20 seconden extra.

Wanneer een speler in hevige tijdnood zit en de notatie op het tablet door omstandigheden teveel tijd neemt mag aan de wedstrijdleiding worden gevraagd om de klok te pauzeren. Deze tijdelijke pauzering geldt dan alleen voor die betreffende zet. De wedstrijdleiding behoort bij hevige tijdnood bij een partij aanwezig te zijn, wanneer dit niet het geval is en er geen vervangende arbiter is mag dit ongevraagd worden gedaan.

Remise:

Wanneer twee spelers remise willen overeenkomen is hiervoor de toestemming van de wedstrijdleiding noodzakelijk, uitgesloten de reglementaire remise.

Onreglementaire zetten:

Het is op een tablet mogelijk om een onreglementaire zet te doen, dit betreft het overschrijden van het maximaal aantal damzetten. Dit is niet toegestaan. Wanneer dit wordt geconstateerd wordt de partij reglementair hervat vanaf dat moment. Het is ten eerste de verantwoording van de spelers om toe te zien dat er reglementair wordt gespeeld.

Gebruik apparatuur:

Het is niet toegestaan om tijdens een partij gebruik te maken van apparatuur zoals tablets of smartphone, uitgezonderd de tablets die bestemd zijn voor de online-notatie.

De uitslag:

De kampioen en reserve kampioen plaatsen zich voor het WK Fries dammen in 2018.

Voor bepaling van deze twee kwalificatieplaatsen geldt:

- Bij gelijk eindigen in wedstrijdpunten wordt een barrage gespeeld.

(Indien er tijdens het toernooi al tegen elkaar is gespeeld wordt gespeeld met de andere kleur schijven, zo niet, dan wordt er geloot)

Stichting WFD

Waaksenserwei 2
8823 SX Lollum
KvK 602 002 35
NL18RABO 0300021216

Organisatie

Stichting Wereldkampioenschap Fries Dammen is de uitvoeringsorganisatie van het wereldkampioenschap Fries Dammen in 2018 en daarna. Stichting WFD is aangesloten bij de Dambond Fries Spel

Missie

Stichting WFD wil het Fries dammen, dat internationaal wordt gezien als de meest ingewikkelde vorm van de sport, uit laten groeien tot een internationale standaard.

Strategie

Stichting WFD organiseert damevenementen en biedt tools om het Fries dammen te leren of te beoefenen.

Bestuur – contact: info@frisiandraughts.com

Marten Walinga, voorzitter
Buorren 10, 8845 SG Waaksens
0517-469181 / 06-34561133
martenwalinga@hotmail.com

Liuwe H. Westra, secretaris
Waaksenserwei 2, 8823 SX Lollum
0517-469245 / 06-30837586
liuwe.westra@mensa.nl

Websites

www.frisiandraughts.com
www.frysk.info

Club van 100

Leden van de Club van 100 steunen het werk van de Stichting WFD minimaal tot en met 2018 met een bedrag van € 100 per jaar. De leden worden geïnformeerd over de nieuwste ontwikkelingen en worden als sponsor vermeld op de website.

Wilt u ons ondersteunen? Graag! Neem contact op en we informeren u naar de mogelijkheden.

Dank aan:

Stichting WFD wil in het bijzonder bedanken:

- Jan Bruinsma en bemanning van de Tall Ship Company uit Franeker voor het beschikbaar stellen van de Artemis.
- De stichting NDSM-Pier in Amsterdam voor de ligplaats.
- Coolminds uit Leeuwarden voor de bijzondere livestream
- Piet Bouma voor de ondersteuning in toernooibase
- De Dambond Fries Spel voor het gebruik van de tablets, damborden en klokken.

De organisatie Open EK Amsterdam 2017

Algemene zaken: Marten Walinga
Toernooibase: Piet Bouma
Arbiter: Liuwe Westra en Hylke Algra
Verslaggeving: Liuwe Westra en Herbert Tulleken
360 Livestream: Marik Gnodde van Coolminds